

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-15

Diarienummer 0242/23

Handläggare

Joakim Sebring

Telefon: 031-368 78 16

E-post: joakim.sebring@kultur.goteborg.se

Yttrande till stadsrevisionen om granskningen av kulturnämndens verksamhet år 2022

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder detsamma som eget yttrande till stadsrevisionen.
2. Kulturnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har avslutat och avrapporterat sin granskning av kulturnämndens verksamhet för år 2022. Stadsrevisionens bedömning i revisionsberättelsen är att nämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att nämndens ekonomiska resultat i allt väsentligt är rättvisande och att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Kulturnämnden ska yttra sig till stadsrevisionen. Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen senast den 21 juni 2023. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra med anledning av stadsrevisionens rekommendationer. Kulturförvaltningen lämnar i detta ärende ett förslag till yttrande till stadsrevisionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kulturförvaltningen bedömer att redovisade åtgärder ryms inom befintlig ram.

Rekommendationen om att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas för att säkerställa en redovisning i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer kan kräva att andra arbetsuppgifter behöver prioriteras ned. Beroende på vad utredningen kommer fram till, och vilka beslut som sedan fattas, kommer olika ekonomiska konsekvenser att uppstå. Förvaltningen behöver i utredningen beakta och väga kontrollkostnad mot kontrollnytta. Eftersom utredningen inte är slutförd är de ekonomiska konsekvenserna i dagsläget inte möjliga att uppskatta. Förvaltningen återkommer till nämnden längre fram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningens åtgärder med anledning av stadsrevisionens rekommendationer om inköp och upphandling samt hantering av inköpskort bidrar till förvaltningens följsamhet mot gällande bestämmelser och den gemensamma inköpsprocessen. Det bidrar i sin tur till förvaltningens följsamhet mot de miljökrav som staden ställer upp för sin inköps- och upphandlingsverksamhet.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningens åtgärder med anledning av stadsrevisionens rekommendationer om inköp och upphandling samt hantering av inköpskort bidrar till förvaltningens följsamhet mot gällande bestämmelser och den gemensamma inköpsprocessen. Det bidrar i sin tur till förvaltningens följsamhet mot de sociala krav som staden ställer upp för sin inköps- och upphandlingsverksamhet.

Samverkan

Kulturnämndens yttrande är inte föremål för partssamverkan i förvaltningens samverkansgrupp (FSG). De fackliga organisationerna har däremot informerats om ärendet på FSG 2023-06-15.

Bilaga

Stadsrevisionens revisionsredogörelse för kulturnämnden 2022.

Expedieras till

Stadsrevisionen.

Ärendet

Kulturnämnden har att yttra sig till stadsrevisionen. Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen senast den 21 juni 2023. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra med anledning av stadsrevisionens rekommendationer.

Beskrivning av ärendet

Kulturnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande föreskrifter och enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta framgår av 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725).

Revisorernas uppdrag, enligt 12 kap. 1 § kommunallagen, är att pröva om nämnden sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Stadsrevisionens bedömning i revisionsberättelsen är att nämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att nämndens ekonomiska resultat i allt väsentligt är rättvisande och att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Stadsrevisionen tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för nämnden. Stadsrevisionen betonar vikten av att nämnden vidtar lämpliga åtgärder med anledning av det revisorerna har kommit fram till i revisionsredogörelsen och revisionsberättelsen.

Förvaltningens förslag till yttrande

För vissa rekommendationer har kulturnämnden relevanta kontrollaktiviteter i plan för intern kontroll 2023. De beskrivs nedan. En första uppföljning av planen kommer att ske i delårsrapport per augusti 2023.

Inköp och upphandling

Stadsrevisionen bedömde att nämnden inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende inköp och upphandling och lämnade följande rekommendation.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen avseende inköp och upphandling genom att omhänderta de rekommendationer som framkommit i granskningen.

I nämndens intern kontrollplan 2023 finns risken att inköp inte sker enligt gällande lagstiftning och att avsteg görs från den gemensamma inköpsprocessen. Existerande kontrollaktiviteter i planen är:

- Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i stadens alla nämnder och styrelser kan förstärkas implementeras i förvaltningen.
- Förvaltningens inköpsorganisation och ansvarsfördelning förtydligas och rollerna kompetenssäkras.
- Utbildning av alla roller skedde under hösten 2022 och var ett krav för att få behålla behörighet som granskare eller attestant.
- Förvaltning förberedde inköpsforum för berörda roller.
- Löpande återkoppling vid avsteg.

Under 2023 ska förvaltningen enligt plan för intern kontroll 2023 genomföra stickprov som ny kontrollaktivitet.

Kulturnämnden gav den 22 februari 2023 kulturförvaltningen i uppdrag att skyndsamt implementera och följa upp handlingsplan för inköp och upphandling för bättre regelefterlevnad och kostnadskontroll.¹ Förvaltningen gav nämnden en muntlig information om implementering och genomförd uppföljning den 27 mars 2023.² Nämnden förklarade uppdraget fullgjort i delårsrapport per mars 2023.³

Förvaltningens planerade och genomförda åtgärder:

- Förvaltningen bedömer att införandet av avtalsdatabas är en väsentlig förutsättning för att stärka den interna styrningen och kontrollen. Planen är fortsatt att införa en avtalsdatabas när den staden-gemensamma tjänsten på området är tillgänglig. Förvaltningen bedömer att införande av tjänsten tidigast kan ske under 2024.
- Förvaltningen har etablerat en inköpsorganisation som består av beställare, inköpare, lokala inköpssamordnare, central inköpssamordnare, upphandlare samt attestanter (chefer). Förvaltningen utvecklar kontinuerligt inköpsorganisationens forum.
- Förvaltningen stärker kunskapen om inköp och upphandling genom obligatoriska utbildningar till nyckelfunktioner. Samtliga nyckelfunktioner har genomfört de utbildningar som är kopplade till respektive funktion. Förvaltningen arbetar med löpande information och kunskapshöjande insatser efter behov.
- Förvaltningen har förtydligat kontrollmiljön i inköpsprocessen genom att ta arbete fram tydliga beskrivningar av ansvar och roller i förvaltningens anvisning.
- Förvaltningen följer upp och kontrollerar kontinuerligt att genomförda direktupphandlingar är korrekta och att dokumentationen är tillräcklig.
- Upptäckande kontroller av att konkurrensutsättning har genomförts sker med stickprovskontroller. Förebyggande kontroller sker genom implementeringen av stadens gemensamma direktupphandlingsprocess och att samtliga inköp hanteras av en utbildad inköpsorganisation.
- Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla kontrollsystemet för att i än högre grad kunna upptäcka och åtgärda avvikelser löpande.
- Förvaltningens ekonomiavdelning ansvarar för att genomföra och följa upp redovisade åtgärder samt att säkra en god intern styrning och kontroll och fortsatt utveckling av förvaltningens inköps- och upphandlingsprocesser.

Hantering av inköpskort

Stadsrevisionen bedömde att nämnden inte har en tillräcklig intern kontroll för hanteringen av inköpskort och lämnade följande rekommendation.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen avseende hanteringen av inköpskort.

I nämndens plan för intern kontroll 2023 finns risken att inköp inte sker enligt gällande lagstiftning och att avsteg görs från den gemensamma inköpsprocessen. Existerande kontrollaktiviteter i planen är:

¹ Kulturnämnden 2023-02-22 § 53 p. 7.

² Kulturnämnden 2023-03-27 § 70.

³ Kulturnämnden 2023-04-24 § 101 p. 6.

- Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i stadens alla nämnder och styrelser kan förstärkas implementeras i förvaltningen.
- Förvaltningens inköpsorganisation och ansvarsfördelning förtydligas och rollerna kompetenssäkras.
- Utbildning av alla roller skedde under hösten 2022 och var ett krav för att få behålla behörighet som granskare eller attestant.
- Förvaltning förberedde inköpsforum för berörda roller.
- Löpande återkoppling vid avsteg.

Under 2023 ska förvaltningen enligt plan för intern kontroll 2023 genomföra stickprov som ny kontrollaktivitet.

Kulturnämnden gav den 22 februari 2023 kulturförvaltningen i uppdrag att skyndsamt implementera och följa upp handlingsplan för inköp och upphandling för bättre regelefterlevnad och kostnadskontroll.⁴ Förvaltningen gav nämnden en muntlig information om implementeringen och genomförd uppföljning den 27 mars 2023.⁵ Nämnden förklarade uppdraget fullgjort i delårsrapport per mars 2023.⁶

Förvaltningens planerade och genomförda åtgärder:

- Förvaltningen har minskat antalet inköpskort med cirka 50 procent, till cirka 25 personer/kort.
- Förvaltningen har förtydligat kontrollmiljön genom att utveckla anvisningen i fråga om när inköpskort kan användas som metod för förvaltningens inköp.
- Förvaltningen har utbildat inköpare för att stärka kunskapen om förvaltningens inköpsprocess och relevanta bestämmelser.
- Förvaltningen genomför månatliga kontroller av hanteringen av inköpskort. Förvaltningen bedömer att kontrollerna är tillräckliga för att upptäcka identifierade brister.
- Förvaltningen åtgärdar och följer upp avvikelser på lämpligt sätt i förhållande till vilka avvikelser som identifieras.

Föreningsbidrag till föreningar

Stadsrevisionen granskade bidragsgivning till föreningar. Granskningen avrapporterades i en särskild rapport till nämnden. Stadsrevisionen lämnade följande rekommendation.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen.

Kulturnämndens åtgärder har redovisats till stadsrevisionen i nämndens yttrande över den särskilda rapporten.⁷

I nämndens intern kontrollplan 2023 finns risken att bidragsgivningen inte är opartisk. Existerande kontrollaktiviteter i planen är:

- Löpande egenkontroller för att se till att nämnden följer sina egna rutiner.

⁴ Kulturnämnden 2023-02-22 § 53 p. 7.

⁵ Kulturnämnden 2023-03-27 § 70.

⁶ Kulturnämnden 2023-04-24 § 101 p. 6.

⁷ Kulturnämnden 2022-06-20 § 142.

Av nämndens plan för intern kontroll 2023 framgår att avsaknaden av systematik i egenkontrollerna medför en risk för att egenkontroller inte utförs i den omfattning som krävs för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i handlägningsprocessen.

Under 2023 ska förvaltningen enligt plan för intern kontroll genomföra stickprov som ny kontrollaktivitet.

Förvaltningen bedömer inte att det krävs nya åtgärder i förhållande till vad som redan har redovisats till stadsrevisionen i nämndens tidigare yttrande.

Uppföljning av delegationsbeslut

Stadsrevisionen granskade år 2021 nämndens hantering av delegationsbeslut och riktade en rekommendation till nämnden. Stadsrevisionen bedömde att rekommendationen kvarstår även 2022.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka rutinerna för hantering och återrapportering av delegationsbeslut.

Förvaltningens planerade och genomförda åtgärder:

- Förvaltningen hanterar rekommendationen genom att göra en översyn av delegationsordningen. Syftet med pågående översyn av delegationsordningen är att göra den mer användarvänlig och anpassad efter förvaltningens organisation. Översynen omfattar också processen för anmälan av delegationsbeslut.
- Göteborgs Stad håller för närvarande på att införa ett nytt systemstöd för ärendehantering. Enligt nuvarande tidsplan kommer det nya systemet införas i kulturförvaltningen under 2025, vilket kan komma att påverka och förenkla anmälningsprocessen för delegationsbeslut.
- Förvaltningens pågående arbete omfattar bland annat att undersöka hur jämförbara nämnders delegationsordningar ser ut, att hämta in synpunkter från förvaltningens användare av delegationsordningen och att se över struktur, informationstexter, hänvisningar och beslutsnivåer i delegationsordningen.
- Förvaltningen planerar att återkomma med förslag till reviderad delegationsordningen till kulturnämnden under hösten 2023.

I nämndens plan för intern kontroll 2023 finns risken för bristfällig efterlevnad av kulturnämndens principer och regler för delegationsbeslut och verkställighet. Existerande kontrollaktivitet i planen är:

- Stickprov på avtal för kontroll att de följer delegationsordningen.

Under 2023 ska förvaltningen enligt planen dels genomföra kontroll av att nämnden har en ändamålsenlig hantering av delegationsbeslut, dels kontrollera att förvaltningens avtal följer delegationsordningen som nya kontrollaktiviteter.

Uppföljning av stadens konst och granskning av årsbokslut

Stadsrevisionen granskade år 2021 nämndens hantering av Göteborgs Stads konst och riktade en rekommendation till nämnden. Stadsrevisionen bedömde att rekommendationen kvarstår även 2022.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas för att säkerställa en redovisning i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Förvaltningens planerade och genomförda åtgärder:

- Förvaltningen har haft kontakt med Malmö stad, där revisionen tidigare har riktat en liknande rekommendation till kulturnämnden.
- Förvaltningen har haft kontakt med Göteborgs Stads stadsledningskontors avdelning för koncernredovisning, för få deras syn på frågan och hur den bäst kan hanteras.
- Förvaltningen bedömde förra året att en utredning sannolikt inte skulle kunna bli klar under 2022 på grund av arbetsbelastningen för nyckelpersoner och förvaltningens prioriteringar.
- Förvaltningen har under våren 2023 tagit fram och beslutat om ett utredningsdirektiv i syfte att utreda och bedöma om och på vilket sätt förvaltningen kan värdera och redovisa konsten. Målet är att utredningen leder till beslut om ändamålsenliga åtgärder med en rimlig balans mellan kostnad och nytta.
- Utredningen ska enligt direktivet slutföras senast den 31 december 2023.
- Förvaltningen har avgränsat utredningen till verksamheterna Göteborgs konstmuseum och Göteborg Konst.

Förvaltningen bedömer att hanteringen av rekommendationen är komplicerad och att det krävs noggranna överväganden i förvaltningens utredning.

Förvaltningen konstaterar att stadsrevisionen också har rekommenderat kommunstyrelsen att säkerställa en redovisning av konstinnehav i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Förvaltningen bedömer, i samråd med stadsledningskontorets avdelning för koncernredovisning, att det skulle strida mot förbudet mot uppskrivning i lagen om kommunal bokföring och redovisning att i efterhand ta in historiska anskaffningsvärden i anläggningsregistret.

I nämndens plan för intern kontroll 2023 finns dels risken att redovisning av gåvomedel (konst) inte sker enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, dels risken att hanteringen av den donerade konstens värde väsentligt påverkar nämndens ekonomiska ställning. I planen finns inga existerande kontrollaktiviteter. Ny kontrollaktivitet i planen är att kontrollera att det finns en plan för att omhänderta revisionens rekommendation och noterade avvikelser.

Intern kontroll i redovisningsrutiner

Stadsrevisionens bedömde 2021 att den interna kontrollen i nämndens redovisningsrutiner behöver stärkas och lämnade två rekommendationer. Stadsrevisionen bedömde att rekommendationer kvarstår även 2022.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att etablera en avtalsdatabas för att på ett effektivare sätt uppnå avtalstrohet.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka processen för uppföljning av avtalstrohet och efterlevnad av lagar och stadens regler och policys. Detta genom att säkerställa att de kontroller som finns i nämndens internkontrollplan utförs och dokumenteras för att möjliggöra uppföljning.

Förvaltningens planerade och genomförda åtgärder:

- Förvaltningen planerar fortsatt att införa en avtalsdatabas när den staden-gemensamma tjänsten på området är tillgänglig. Förvaltningen bedömer att införande av tjänsten tidigast kan ske under 2024.
- Förvaltningens kontroll av att förvaltningens avtal är enligt delegationsordningen, som kvarstår från tidigare intern kontrollplan, kommer att utföras och dokumenteras under 2023, enligt intern kontrollplan 2023.

Förvaltningens bedömning

För att kulturförvaltningen ska kunna ge stöd och service av god kvalitet till de vi är till för är det viktigt att förvaltningens processer systematiskt utvärderas och utvecklas.

Förvaltningen bedömer att stadsrevisionens granskning ger värdefull information till förvaltningens kvalitetsarbete och för utvecklingen av den interna styrningen och kontrollen. De åtgärder som förvaltningen behöver vidta med anledning av stadsrevisionens granskning är ett led i förvaltningens kvalitetsarbete.

Förvaltningen bedömer att redovisade åtgärder i detta förslag till yttrande kan genomföras under 2023. Om väsentliga avvikelser skulle uppstå i arbetet med åtgärderna, kommer förvaltningen att rapportera detta till nämnden i lämplig ordning.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef stab, kultur- och samhällsutveckling

Granskning av verksamhetsåret 2022

Stadsrevisionen har avslutat granskningen av nämnden avseende verksamhetsåret 2022. I den bifogade revisionsredogörelsen och revisionsberättelsen framgår våra iakttagelser och bedömningar. Där lämnar vi även rekommendationer och eventuell kritik.

Vi vill betona vikten av att nämnden vidtar lämpliga åtgärder med anledning av det vi har kommit fram till i revisionsredogörelsen och revisionsberättelsen. Vi vill därför ha ett yttrande från nämnden. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra med anledning av våra rekommendationer. Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 21 juni 2023.

Göteborg den 21 mars 2023

För revisorsgruppen,
enligt uppdrag

Bengt Bivall
ordförande

Cecilia Bokenstrand
revisionsdirektör

Kulturnämnden

– granskning av verksamhetsåret 2022

2023-03-21

Så kommunicerar vi våra granskningar

Varje år publicerar stadsrevisionen i Göteborgs Stad sina granskningsresultat på följande sätt:

Publikation	Innehåll
Revisionsredogörelse	Här presenterar stadsrevisionen granskningen av nämnderna. I redogörelserna framgår revisorernas iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Revisionsberättelse	Revisorerna upprättar en revisionsberättelse per nämnd. I berättelserna uttalar de sig om nämndernas verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.
Granskningsredogörelse	Här presenterar stadsrevisionen granskningen av bolagen. I redogörelserna framgår iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Granskningsrapport	Lekmannarevisorerna upprättar en granskningsrapport per bolag. I rapporterna uttalar sig lekmannarevisorerna om bolagen har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.
Revisionsrapport	Här presenterar stadsrevisionen särskilda granskningar som i regel rör flera nämnder och/eller bolag – så kallade projektgranskningar. I rapporterna framgår revisorernas iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Rapportsammandrag	I rapportsammandragen sammanfattar stadsrevisionen sina revisionsrapporter.
Revisionsberättelse för Göteborgs Stad	Revisorerna upprättar en revisionsberättelse som omfattar kommunens samlade verksamhet. Berättelsen innehåller uttalanden i ansvarsfrågan samt uttalanden om Göteborgs Stads årsredovisning och resultat.
Årsredogörelse	Årsredogörelsen upprättas av stadsrevisionen och innehåller en beskrivning och sammanfattning av de genomförda granskningarna under året.

Mars 2023

Titel: Kulturnämnden – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: 0182/22

Stadsrevisionen i Göteborgs Stad

Yrkesrevisor: Emma Olausson

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	5
1.1	Bedömning	5
1.2	Sammanställning av rekommendationer	6
2	Grundläggande granskning	8
2.1	Bedömning	8
2.2	lakttagelser	8
3	Samlingsvård och konservering av samlingarna.....	9
3.1	Utgångspunkter i granskningen	9
3.2	Bedömning	10
3.3	lakttagelser	10
4	Inköp och upphandling.....	12
4.1	Utgångspunkter i granskningen	12
4.2	Bedömning	12
4.3	lakttagelser	13
5	Hantering av inköpskort	14
5.1	Utgångspunkter i granskningen	14
5.2	Bedömning	15
5.3	lakttagelser	16
6	Bidragsgivning till föreningar	18
7	Granskning av räkenskaper och bokslut.....	18
7.1	Översiktlig granskning av delårsrapport.....	19
7.2	Granskning av intern kontroll i redovisningsrutiner	19
7.3	Granskning av årsbokslut.....	20
8	Uppföljning av tidigare granskning	21
8.1	Uppföljning av delegationsbeslut	21
8.2	Uppföljning av stadens konst	22
9	Stadsrevisionens uppdrag och rapportering	24
10	Språkbruk och revisionstermer	24

Bilaga: Granskning av den interna kontrollen avseende inköp och upphandling i kulturnämnden, KPMG, november 2022, dnr 0182/22.

1 Sammanfattning

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande föreskrifter och enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Revisorernas uppdrag är att granska räkenskaper, verksamhet och intern kontroll för verksamheten.

Granskningen av nämndens verksamhet omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av nämndens ledning och styrning samt interna kontroll, flera fördjupningar samt uppföljning av tidigare års granskningar.

Granskningen av nämndens räkenskaper och bokslut omfattar en översiktlig granskning av delårsrapport, granskning av intern kontroll i redovisningsrutiner, samt granskning av årsbokslut.

Vi redovisar våra granskningar genom att först beskriva stadsrevisionens bedömningar. Därefter redogör vi för våra iakttagelser.

1.1 Bedömning

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att nämnden har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Nedan redogör vi kort för respektive område som omfattas av årets granskning. Därefter följer en tabell med de rekommendationer vi lämnar.

- **Grundläggande granskning:** Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma nämndens ledning och styrning samt interna kontroll. Vår översiktliga bedömning är att nämnden har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.
- **Samlingsvård och konservering av samlingarna:** Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll för att bevara och vårda samlingarna. Vår bedömning är att samlingarna delvis bevaras, vårdas och hanteras på ett ansvarsfullt och säkert sätt.
- **Inköp och upphandling:** Syftet med granskningen har varit att bedöma hur väl den interna kontrollen avseende inköp och upphandling fungerar i kulturnämnden. Vår bedömning är att nämnden inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende inköp och upphandling. Vi lämnar därför en rekommendation till nämnden (se tabellen sist i sammanfattningen).
- **Hantering av inköpskort:** Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll för hanteringen av inköpskort.

Vår bedömning är att nämnden inte har en tillräcklig intern kontroll för hanteringen av inköpskort. Vi lämnar därför en rekommendation till nämnden (se tabellen sist i sammanfattningen).

- **Bidragsgivning till föreningar:** Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering för föreningsbidrag. Vår bedömning är att nämnden till stor del säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering av föreningsbidrag. I granskningen identifierades dock ett antal utvecklingsområden. Vi lämnar därför en rekommendation till nämnden (se tabellen sist i sammanfattningen).
- **Delårsrapport:** Granskningen av delårsrapporten är översiktlig. Det innebär att den är inriktad på en övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Det har i vår översiktliga granskning av delårsrapporten per augusti inte framkommit några omständigheter, med undantag av redovisningen av nämndens konst, som ger oss anledning att anse att resultatet i delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättat i enlighet med gällande föreskrifter och god redovisningssed.
- **Granskning av intern kontroll i redovisningsrutiner:** Granskningen av nämndens interna kontroll i redovisningsrutiner omfattar löneprocessen, intäktsprocessen, inköpsprocessen och bokslutsprocessen. Vår bedömning är att den interna kontrollen inom inköpsprocessen behöver stärkas. Vi lämnar därför två rekommendationer till nämnden (se tabellen sist i sammanfattningen).
- **Årsbokslut:** Granskningen av nämndens bokslut för verksamhetsåret 2022 omfattar upprättad årsrapport. Årsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed och bedöms ge en rättvisande bild av nämndens ekonomiska resultat per den 31 december.
- **Uppföljning av delegationsbeslut:** Stadsrevisionen granskade år 2021 hanteringen av delegationsbeslut. Vår uppföljande granskning visar att rekommendationen kvarstår.
- **Uppföljning av stadens konst:** Stadsrevisionen granskade år 2021 hanteringen av Göteborgs Stads konst. Vår uppföljande granskning visar att rekommendationen kvarstår.

1.2 Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Inköp och upphandling	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen avseende inköp och upphandling genom att omhänderta de rekommendationer som framkommit i granskningen.

Område	Rekommendation
Hantering av inköpskort	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen avseende hanteringen av inköpskort.
Föreningsbidrag till föreningar	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen.
Uppföljning av delegationsbeslut	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka rutinerna för hantering och återrapportering av delegationsbeslut (rekommendationen lämnades år 2021).
Uppföljning av stadens konst och granskning av årsbokslut	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas för att säkerställa en redovisning i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (rekommendationen lämnades år 2021).
Intern kontroll i redovisningsrutiner	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att etablera en avtalsdatabas för att på ett effektivare sätt uppnå avtalstrohet. Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka processen för uppföljning av avtalstrohet och efterlevnad av lagar och stadens regler och policys. Detta genom att säkerställa att de kontroller som finns i nämndens internkontrollplan utförs och dokumenteras för att möjliggöra uppföljning.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma nämndens ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på nämndens övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

2.1 Bedömning

Vår bedömning utifrån en översiktlig granskning är att nämnden har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer även att nämnden i allt väsentligt har ett ändamålsenligt beslutsfattande.

Vi bedömer att nämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

Slutligen är vår bedömning att nämnden har sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

2.2 Iakttagelser

2.2.1 Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Nämnden ska genomföra sitt grunduppdrag enligt reglementet samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har genom budgeten gett varje nämnd specifika mål som ska uppnås och uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur nämnden har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges specifika mål och uppdrag. Vi har även granskat nämndens protokoll och beslutsunderlag.

Granskningen visar att nämnden har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med reglementet och uppdrag i fullmäktiges budget.

Vår granskning av nämndens måluppfyllelse visar att nämnden har beslutat om indikatorer för de nämndspecifika målen. Målen har följts upp i delårsrapporterna och i årsrapporten. Nämnden rapporterar måluppfyllelse för sina nämndspecifika mål. Inga väsentliga avvikelser har noterats i nämndens beslutsfattande.

2.2.2 Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna som fullmäktige har gett verksamheten. Nämnden ska också se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat nämndens styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Vår granskning visar att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna för året. Granskningen visar vidare att nämnden har genomfört en kontinuerlig uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

2.2.3 Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Nämnden ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Nämnden ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat nämndens interna styrning, uppföljning och kontroll.

Vår granskning visar att nämnden har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har skett inom väsentliga områden. Granskningen visar även att den interna kontrollen har följts upp och att nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll har utvärderats.

3 Samlingsvård och konservering av samlingarna

3.1 Utgångspunkter i granskningen

Stadsrevisionen har granskat nämndens samlingsvård och konservering av samlingarna. Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll för att bevara och vårda samlingarna.

Granskningen har avgränsats till museisamlingarna inom Sjöfartsmuseet Akvariet och Röhsska museet. Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Stickprov har genomförts på totalt 20 objekt i Sjöfartsmuseet Akvariets och Röhsska museets samlingar.

Granskningens revisionskriterier är:

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- kulturförvaltningens samlingsförvaltningsplan 2019–2023
- museilagen (2017:563) 9 §
- reglemente för Göteborgs Stads kulturnämnd.

3.2 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll för att bevara och vårda samlingarna.

Vi bedömer att det finns tillräckliga förutsättningar för museerna i att hantera objekten på ett korrekt och säkert sätt. Vår stickprovsgranskning visar inte heller på några väsentliga avvikelser gällande hur museerna dokumenterar konserveringsåtgärder för objekt.

Vi bedömer att nämndens förvaring av museernas samlingar är undermålig och bristfällig. Göteborgs Stads samlingar har under en mycket lång tid varit i behov av nya magasin. Det förekommer såväl skadedjur som vattenläckor och det finns bland annat brister avseende brandsäkerhet och varierande inomhustemperaturer. Vi delar museernas bild av att en flytt till nya magasin är nödvändig för att samlingarna ska kunna vårdas och bevaras på lång sikt. Vi ser positivt på att nämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att flytta till nya magasin. Mot bakgrund av att samlingarna under många år har förvarats i undermåliga lokaler, vill vi betona vikten av att nya magasin upprättas så snart som möjligt för att nämnden ska kunna bevara och vårda samlingarna på ett ändamålsenligt och säkert sätt.

3.3 Iakttagelser

3.3.1 Konservering och hantering av samlingarna

Enligt förvaltningens samlingsförvaltningsplan 2019–2023 ska samlingarna bevaras, vårdas och hanteras på ett ansvarsfullt, etiskt och säkert sätt för långsiktigt bevarande och tillgängliggörande. Samlingsvård och konservering innebär också att hantera och dokumentera konserveringsåtgärder för objekt.¹

¹ Konservering är ingripande åtgärder för att stabilisera ett objekts tillstånd och bromsa fortsatt nedbrytning. Detta görs genom ingrepp i materialets struktur samt konserveringsåtgärder som kan anpassas efter objektets materialsammansättning.

I intervjuer framkommer att det vanligtvis är preventiv konservering² som genomförs på objekt i samband med förvärv, utställningar, utlån, inlån och samlingsöversyn.

Röhsska museet och Sjöfartsmuseet Akvariet använder sig av samlingsdatabasen MuseumPlus. I databasen dokumenteras bland annat samlingarnas placering, förvärvsomständigheter, tillstånd och konserveringsåtgärder. Enligt uppgift från Röhsska museet pågår ett arbete med att digitalisera samlingarna. Idag uppskattas cirka en femtedel av museets samlingar vara registrerade i databasen.

Vår stickprovsgranskning visar inte på några väsentliga avvikelser utifrån den konserveringsdokumentation som ska finnas på plats. Däremot skiljer det sig åt mellan museerna hur tillståndsrapporter dokumenteras i databasen. En tillståndsrapport ska enligt förvaltningens samlingsförvaltningsplan upprättas efter en genomförd tillståndskontroll. Kontrollen innebär att besiktiga och dokumentera ett objekts tillstånd vid ett givet tillfälle, till exempel i samband med utställningar, utlån, inlån eller incidenter. Sjöfartsmuseet Akvariet har upprättat tillståndsrapporter för samtliga stickprov direkt i museets databas. Samtliga stickprov för Röhsska museet visar att museet inte upprättar några särskilda tillståndsrapporter utan istället skapar en konserveringsrapport och lägger in en beskrivning av objektens tillstånd, konditionsstatus och åtgärdsförslag där.

Objekten hanteras främst av personal vid förvaring, konservering, montering, transport och utställning. För att skydda objekt och personal används skyddsutrustning som handskar vid hantering av objekt. Vid intervjuer framkommer att museernas samlingar till stor del förvaras i historiska byggnader, vilket medför en utmaning i att kunna hantera objekten och anpassa lokalerna för samlingarnas behov. Till exempel vid förflyttning av framförallt större objekt finns svårigheter med att få in dem i hissar, upp för trappor eller över trösklar. Däremot uppges det finnas goda förutsättningar för att hantera objekten på ett korrekt och säkert sätt. Såväl Röhsska museum som Sjöfartsmuseet Akvariet har genomfört om- och tillbyggnationer för att bland annat kunna möta upp de krav som finns gällande samlingarnas bevarande, säkerhet och tillgänglighet.

3.3.1.1 Förvaring av samlingarna

Göteborgs Stads samlingar har under en mycket lång tid varit i behov av nya magasin. Av samlingsförvaltningsplanen framkommer att stadens museer har behov av större magasinsyta och mer ändamålsenliga lokaler. I nuläget bedöms det finnas många akuta behov att lösa eftersom det råder överbelastning i samtliga magasin samt skadedjursproblematik och risk för uppsägning av lokaler.

² Det finns två typer av konservering, aktiv och preventiv konservering. Preventiv konservering består av strategiska insatser för att bevara samlingarna och inkluderar bland annat arbete med hantering, montering, lämpliga material, underhåll av lokaler och samordnad skadedjurskontroll. Med aktiv konservering menas åtgärder som kräver faktiska ingrepp på föremålet, exempelvis som att laga en reva i en tavla.

Kommunfullmäktige beslutade 2021 att ge nämnden i uppdrag att realisera nya magasin i enlighet med en förstudie som genomfördes av Higab i mars 2020. Det nya magasinet ska vara anpassat för långsiktig, aktiv samlingsvård och ge en ändamålsenlig, säker och ren bevarandemiljö för nämndens alla samlingar. Magasinet bedöms kunna stå färdigt under 2025.

Vid intervjuer bekräftas bilden av att museernas samlingar magasineras i undermåliga lokaler. Röhsska museets magasin finns bland annat i museets källarlokal och det finns brister avseende såväl brandsäkerhet som klimatskiftningar. Enligt uppgift har vissa objekt tagit skada av de dåliga förhållandena och uppvisat skador som exempelvis sprickor, fukt, oxidation på metaller och mögel. Sjöfartsmuseet Akvariets samlingar förvaras främst i ett av stadens externa magasin, men en liten del av samlingarna förvaras tillfälligt inne i museet. Det förekommer såväl skadedjur som vattenläckor i det externa magasinet och förhållandena beskrivs som bristfälliga. Vidare framförs att en flytt till nya magasin anses vara nödvändig för att samlingarna ska kunna bevaras på lång sikt.

4 Inköp och upphandling

4.1 Utgångspunkter i granskningen

Stadsrevisionen har granskat nämndens interna kontroll avseende inköp och upphandling. Syftet med granskningen har varit att bedöma hur väl den interna kontrollen avseende inköp och upphandling fungerar i nämnden.

Granskningen har genomförts av KPMG på stadsrevisionens uppdrag. Granskningen framgår i sin helhet i bilagd granskningsrapport. Nedan sammanfattas granskningens bedömning och väsentliga iakttagelser.

4.2 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende inköp och upphandling.

Nämnden bedöms till viss del följa de riktlinjer och rutiner som finns såsom stadens regelverk och eget regelverk avseende inköp och upphandling. Däremot visar genomförd registeranalys och stickprovsgranskning att det finns vissa brister. Merparten av avvikelserna är hänförliga till avsaknad av giltigt avtal samt avvikelser avseende avropsförfarande.

Vidare bedömer vi att det finns en risk att nämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig avtalshantering. Detta då ett flertal avtal med stora inköpsvolymmer saknas eller inte är diarieförda. Det medför också att det finns risk att otillåtna direktupphandlingar genomförts. Vi noterar däremot att förvaltningen inväntar Stadens gemensamma upphandling av en avtalsdatabas som är planerad till 2023.

Nämndens inköpsorganisation bedöms vara utformad på ett ändamålsenligt sätt avseende beställarnas ansvar och befogenheter. Organisationen bedöms dock inte vara fullt ut förankrad vad gäller roller och ansvar. Det saknas också en struktur och systematik kring utbildning och information i inköpsfrågor.

Vår stickprovsgranskning visar att nämnden inte fullt ut genomför direktupphandlingar i enlighet med lag och stadens riktlinjer bland annat avseende hur konkurrens tillvaratas och dokumentation upprättas.

Slutligen bedöms nämnden i viss utsträckning ha ändamålsenliga kontrollaktiviteter för att säkerställa följsamhet mot gällande regelverk inom området. Då vi identifierat brister i nämndens hantering av direktupphandlingar såväl som vid avrop från ramavtal bedöms däremot inte befintliga kontroller ha fått tillräcklig effekt.

Vi lämnar följande rekommendation till nämnden:

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen avseende inköp och upphandling genom att omhänderta de rekommendationer som framkommit i granskningen.

4.3 Iakttagelser

4.3.1 Organisation och styrning

Det pågår ett arbete i förvaltningen med att tydliggöra roller och ansvar i inköpsprocessen. En central inköpssamordnare ska utgöra stöd till förvaltningens lokala inköpssamordnare. Utgångspunkten är att avdelningarna självständigt ska kunna göra inköp och genomgå utbildningar utifrån den nivå på inköp som de ska arbeta med.

Medarbetare med rätt att göra beställningar och inköp ska genomgå utbildningar som tillhandahålls av förvaltningen för inköp och upphandling, innan behörighet tilldelas. Detta bedöms ge goda förutsättningar för att ansvariga för inköp har en god kännedom om gällande regelverk avseende inköp och upphandling. De stickprovsgranskningar som gjorts visar dock att det finns utrymme för förbättringar, både vad gäller avrop mot ramavtal och direktupphandlingar.

4.3.2 Efterlevnad av lagar och regelverk

Nämnden gör inte någon samlad uppföljning avseende avtalstrohet. Dock genomförs stickprov månadsvis för att kontrollera direktupphandlingar och avtalstrohet. Avvikelse rapporteras till berörda chefer.

Stickprovsgranskningen visar på en förhållandevis stor andel avvikelser. Nämnden brister i antingen följsamhet till ramavtal, eller brister i dokumentation/avtalshantering. Motsvarande gäller för vår granskning av direktupphandlingar, där vi inte heller kan utesluta att resultatet kan vara en effekt kopplat till brister i

hantering eller förvaring av avtal, istället för att det rör sig om (i vissa fall otillåtna) direktupphandlingar.

De avvikelser vi noterat i vår stickprovsgranskning avseende ramavtal är hänförliga till fem leverantörer och avser i ett fall inköp där det saknas giltigt avtal, vilket får följd effekt på bedömningen av övriga kontrollpunkter. I ett par av fallen handlar det om att vi inte tagit del av underlag som verifierar att avrop skett på rätt sätt och det saknas även underlag, i stor utsträckning, för att kunna göra en bedömning av övriga kopplade kontrollpunkter. I ytterligare ett fall handlar det om att vi inte fått del av avropsavtal, som också medför att det är svårt att bedöma om priser är korrekta enligt avtal.

4.3.3 Direktupphandling

Vår stickprovsgranskning av åtta leverantörsfakturer visar att det är ett fåtal direktupphandlingar som konkurrensutsätts. Dokumentation av direktupphandlingar har skett för tre av de åtta inköpen. Ett av dessa inköp överstiger 100 000 kronor. I fyra fall har vi inte kunnat verifiera att kontroll av leverantör har skett. För samtliga inköp saknas information om att kontroll har skett avseende att direktupphandlingsgränsen inte överskridits.

Utifrån vår stickprovsgranskning av genomförda direktupphandlingar kan vi konstatera att det i urvalet inte förekommit någon otillåten direktupphandling inom nämnden. Vi har dock i vår registeranalys noterat att det finns ett flertal leverantörer med stora inköpsvolym, där avtal saknas. Utifrån det bedöms det finnas en risk att det förekommer otillåtna direktupphandlingar

4.3.4 Uppföljning och kontroll

Nämndens internkontrollplan för 2022 innehåller risk kopplad till inköp och upphandling. Den risk som identifierats är att inköp inte sker enligt gällande lagstiftning eller inte följer stadens inköpsprocess.

I nämnden betraktas respektive avdelning som separata operativa enheter, och det uppges därmed inte ske en samlad uppföljning av att direktupphandlingsvärdet inte överskrids. Sammanställning och uppföljning ska ske i respektive avdelning. I vår stickprovsgranskning har vi inte i något fall kunnat se att kontroll har skett av att direktupphandlingsgränsen inte överskrids.

5 Hantering av inköpskort

5.1 Utgångspunkter i granskningen

Stadsrevisionen har granskat nämndens hantering av inköpskort. Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll för hanteringen av inköpskort samt följsamhet mot gällande regelverk.

Granskningens revisionskriterier är:

- Göteborgs stads riktlinjer för finansverksamheten, avsnitt 4
- Göteborgs stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- nämndens attest- och delegationsordning
- nämndens egna styrdokument inom området
- regler för attest i Göteborgs stad.

Granskningen har innefattat dokumentstudier och intervjuer med berörda tjänstepersoner. KPMG har genomfört en registeranalys för att identifiera vilka betalkortsleverantörer som har använts mellan den 1 juli 2021 och den 31 juni 2022. Utifrån registeranalysen har stickprov tagits på sju fakturor kopplade till betalningar med inköpskort.

5.2 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden inte har en tillräcklig intern kontroll för hanteringen av inköpskort.

Förvaltningen har antagit en riktlinje för inköpskort i enlighet med stadens riktlinjer samt en användarinstruktion för inköpskort. Granskningen visar däremot att förvaltningens riktlinje och användarguide kan förtydligas. I användarinstruktionen framkommer att inköpskortet får användas till inköp av exempelvis verktyg, kontorsmaterial, bullar och andra spontana inköp. Samtidigt anges att inköpskortet ska användas för inköp i tjänsten som inte kan göras via vanliga beställningsrutiner. Enligt vår mening är förvaltningens användarinstruktion missvisande i den mening att staden har ramavtal för flera av de spontana inköp som exemplifieras i användarinstruktionen. Vidare framkommer av intervju att en del medarbetare upplever inköpssystemet som krångligt och istället väljer att använda inköpskortet. Detta tyder enligt vår mening på att det finns ett behov av att förtydliga och uppdatera kunskapen kring gällande regelverk, alternativt säkerställa att riktlinjer och anvisningar efterlevs.

Inköpskort är enligt stadens riktlinjer främst avsett att användas i samband med mindre inköp som inte kan göras via ordinarie beställningsrutiner. Vi noterar att två av stickproven avser inköp av musikinstrument och väskor för musikinstrument för totalt 94 166 kronor, vilket vi anser är höga summor. För alla inköp med inköpskort gäller fortfarande ramavtal och direktupphandlingsreglerna. Inget av stickproven över 10 000 kronor har konkurrensutsatts och det framkommer inte heller varför konkurrensutsättning saknas. Ett av inköpen som avser musikinstrument överstiger 50 000 kronor, för detta inköp saknas skriftlig dokumentation och avtal enligt stadens riktlinjer.

Vidare visar granskningen att nämnden kan stärka sin uppföljning och kontroll av hanteringen av inköpskort. Enligt uppgift från förvaltningen ska uppföljning av nämndens hantering av inköpskort ske inom ramen för internkontroll. Vi

noterar att internkontrollplanen för 2022 inte innehåller någon direkt risk eller kontrollmetod kopplat till inköpskort.

Vi lämnar följande rekommendation till nämnden:

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen avseende hanteringen av inköpskort.

5.3 lakttagelser

5.3.1 Riktlinjer och rutiner

Av riktlinjen för finansverksamhet framgår att användningen av inköpskort ska vara restriktiv och kontrollerad. Varje nämnd ska upprätta rutiner för hanteringen för att säkerställa en god intern kontroll, rapportering och uppföljning.

Förvaltningen har upprättat en riktlinje och användarguide för inköpskort. I såväl användarinstruktionen som förvaltningens riktlinjer framkommer att inköpskortet Visa Business Card ska användas för inköp i tjänsten som inte kan göras via vanliga beställningsrutiner. Vidare exemplifieras olika typer av inköp som inköpskortet får användas till. I riktlinjen anges Facebookannonser och taxiresor som exempel på inköp som kan göras med inköpskort. I användarinstruktionen framkommer att inköpskortet får användas till inköp som exempelvis verktyg, kontorsmaterial, bullar och andra spontana inköp i tjänsten som personal kan ha behov av att göra.

Det är cirka 50 personer i förvaltningen som har inköpskort. Förvaltningen har en lista på de medarbetare som har inköpskort och enligt uppgift uppdateras listan två gånger om året och vid större förändringar. Av listan framkommer även vilken beloppsgräns respektive person har på sina inköpskort. Beloppsgränsen varierar mellan 5 000 och 75 000 kronor. Förklaringen till varför vissa av medarbetarna har relativt höga beloppsgränser är att det är en månads fördröjning vid fakturering av Facebookannonser.

5.3.2 Användning av inköpskort

Vår registeranalys visar att nämnden under perioden har gjort inköp för totalt 1 304 570 kronor. Annonsering står för den största delen av inköpen, med cirka 68 procent. Tabellen nedan redovisar vilka typer av inköp som genomförts i nämnden under granskningsperioden och som överstiger 50 000 kronor.

Tabell över nämndens kortköp för perioden 1 juli 2021–31 juni 2022.

Typ av köp	Belopp (i kr)
Annonsering	896 375
Förbrukningsinventarier	124 803
Personalrepresentation/uppvaktning	61 234

För att kontrollera om kortköp har genomförts i enlighet med lag och stadens riktlinjer har totalt sju inköp granskats inklusive bilagda fakturor och kvitton. Stickproven visar att samtliga medarbetare har skrivit under en förbindelse på att denne ska ha ett kort i enlighet med stadens riktlinjer.

Vår stickprovsgranskning visar att 5 av 7 inköp överstiger 20 000 kronor. För alla inköp med betalkort gäller fortfarande ramavtal och direktupphandlingsreglerna. Enligt stadens riktlinjer för inköp och upphandling bör minst 3 leverantörer tillfrågas vid alla direktupphandlingar över 10 000 kronor. För direktupphandlingar över 50 000 kronor ska dokumentation och skriftligt avtal/ överenskommelse upprättas. Inget av stickproven över 10 000 kronor har konkurrensutsatts och det framkommer inte heller varför konkurrensutsättning saknas. Vi noterar att 2 av stickproven avser inköp av musikinstrument och väskor för musikinstrument för totalt 94 166 kronor. För dessa inköp saknas skriftlig dokumentation och avtal.

Vidare avser två av stickproven personalrepresentation. Enligt stadens riktlinjer för representation och gåvor ska redovisningsunderlaget för representation innehålla uppgifter som exempelvis datum för representationstillfället, syfte och namn på samtliga deltagare. Vi noterar att det för ett av stickproven saknades deltagarlista.

I intervju framkommer att inköpskortet främst används för annonsering av Facebookannonser. Till exempel köper verksamheterna bibliotek, museum och kulturhusannonsering under en angiven period för att marknadsföra olika aktiviteter och event. Det framförs också under intervju att inköpskortet används för inköp av fika, representation och kontorsmaterial. Det poängteras dock att inköp inte ska göras utanför ramavtal men att en del medarbetare upplever inköpsystemet som krångligt och istället väljer att använda inköpskortet.

5.3.3 Uppföljning och kontroll

Av Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll framgår att styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ska vara systematisk, förebyggande och utvecklingsinriktad och med rimlig grad säkerställa att lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer som berör verksamheten följs. Även i Göteborgs Stads riktlinjer för inköp och upphandling betonas vikten av att säkerställa en god intern kontroll och uppföljning inom området.

Enligt uppgift från förvaltningen sker uppföljning av nämndens hantering av inköpskort inom ramen för internkontroll. Vi noterar att internkontrollplanen för 2022 inte innehåller någon direkt risk eller kontrollmetod kopplat till inköpskort. Däremot finns risk kopplad till inköp och upphandling som avser att inköp inte sker enligt gällande lagstiftning eller inte följer stadens inköpsprocess.

6 Bidragsgivning till föreningar

Stadsrevisionens rapport ”Granskning av bidragsgivning till föreningar” beslutades av revisorsgruppen den 30 augusti 2022. Granskningen syftade till att bedöma om idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden centrum har säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering av föreningsbidrag. Granskningen avrapporterades till nämnden i en särskild rapport.

Efter genomförd granskning var stadsrevisionens samlade bedömning att kulturnämnden till stor del säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering av föreningsbidrag. I granskningen identifierades dock ett antal utvecklingsområden. Granskningen visar att det inte alltid är tydligt utifrån vilka bedömningsgrunder, eller med hänvisning till vilka prioriteringar, den faktiska fördelningen av bidrag sker. För att bidragsgivningen ska kännetecknas av transparens och opartiskhet är det, enligt stadsrevisionens mening, viktigt att det tydligt framgår för de sökande hur nämnden prioriterar mellan likvärdiga ansökningar. Kulturnämnden har väl utvecklade rutiner för att förebygga jäv i handläggningen men vi bedömer att nämndens riskmedvetenhet rörande andra former av oegentligheter behöver ökas, vilket skulle ge förvaltningen bättre förutsättningar att identifiera samt minska risken för att bidrag betalas ut på felaktiga grunder. Slutligen bedömer stadsrevisionen att kulturnämnden kan utveckla och systematisera sina egenkontroller.

Det sker löpande egenkontroller för att tillse att nämnden följer sina egna rutiner. Men avsaknaden av systematik i denna process medför en risk för att egenkontroller inte utförs i den omfattning som krävs för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i handlägningsprocessen.

Med anledning av granskningen lämnande stadsrevisionen följande rekommendation:

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen.

Rapporten med iakttagelser och bedömningar i sin helhet finns hos stadsrevisionen och har diarienummer 0270/21.

7 Granskning av räkenskaper och bokslut

Granskningen av räkenskaper och bokslut omfattar följande delar:

- översiktlig granskning av delårsrapport per augusti
- intern kontroll i redovisningsrutiner
- årsbokslut.

Nedan redovisas resultatet av granskningen.

7.1 Översiktlig granskning av delårsrapport

Vi granskar delårsrapporten översiktligt, vilket innebär att granskningen är inriktad på en övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Det har i vår översiktliga granskning av delårsrapporten per augusti inte framkommit några omständigheter med undantag av redovisningen av nämndens konst, som ger oss anledning att anse att resultatet i delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med gällande föreskrifter och god redovisningssed.

Vi granskar delårsrapporten översiktligt, vilket innebär att granskningen är inriktad på en övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. I vår översiktliga granskning av delårsrapporten per augusti har vi noterat följande väsentliga avvikelser:

Donationer av konst ska enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) i samband med donationstillfället värderas och tas upp i resultat- och balansräkningen om intäktskriterierna i RKR R2 Intäkter är uppfyllda. Nämnden redovisar för närvarande, i enlighet med instruktioner från stadsledningskontoret, ingen inköpt konst som tillgångar i balansräkningen. Enligt uppgift har nämnden historiskt erhållit flertalet donationer av konstföremål till högt värde. Vi har inte av nämnden kunnat erhålla en sammanställning eller motsvarande bedömning över den donerade konstens värde varför vi inte kan uttala oss om den historiska hanteringen väsentligt påverkar nämndens ställning.

7.2 Granskning av intern kontroll i redovisningsrutiner

Granskningen av nämndens interna kontroll i redovisningsrutiner omfattar följande delar:

- bokslutsprocess
- intäktsprocess
- inköpsprocess
- löneprocess.

7.2.1 Bedömning

Stadsrevisionens bedömning är att den interna kontrollen i inköpsprocessen behöver stärkas. Vi lämnar därför följande rekommendationer:

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att etablera en avtalsdatabas för att på ett effektivare sätt uppnå avtalstrohet.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka processen för uppföljning av avtalstrohet och efterlevnad av lagar och stadens regler och policys. Detta

genom att säkerställa att de kontroller som finns i nämndens internkontrollplan utförs och dokumenteras för att möjliggöra uppföljning.

7.2.2 Iakttagelser

Resultatet av granskningen redovisas i den lägesrapport som har skickats till förvaltningen. Lägesrapporten innehåller revisorernas iakttagelser och bedömning tillsammans med förvaltningens kommentarer.

Revisorernas bedömning innehåller förslag på förbättringsåtgärder som syftar till att stärka den interna kontrollen inom granskade rutiner. Det är därför viktigt att förvaltningen ser till att revisorernas förslag till förbättringsåtgärder genomförs i verksamheten.

I likhet med föregående års granskning noteras att nämnden i dagsläget saknar en egen avtalsdatabas. Både avseende egna upphandlade avtal kopplat till inköpsprocessen och andra väsentliga avtal. Nämnden har informerat oss om att de avvaktar en central hantering avseende databaser från Intraservice.

Nämnden har dokumenterade kontroller i sin interkontrollplan för att säkerställa att upphandling sker i enlighet med lagar och stadens regler och policys. Det finns en inköpshandbok att tillgå, men ingen dokumenterad systematik i att följa upp att den efterlevs. Nämnden har nyligen tillsatt en inköpsspecialist och det pågår för närvarande arbete med att genomlys och stärka processen samt öka kunskapen inom nämnden kring inköp och upphandling.

7.3 Granskning av årsbokslut

Granskningen av nämndens bokslut för verksamhetsåret 2022 omfattar upprättad årsrapport.

7.3.1 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att nämndens årsrapport är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed och bedöms ge en rättvisande bild av nämndens ekonomiska resultat per den 31 december.

Vår bedömning av att nämnden inte redovisar sin konst som en tillgång i balansräkningen är i enlighet med stadens anvisningar men att det utgör ett avsteg från god redovisningssed.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas för att säkerställa en redovisning i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisningsrekommendationer.

Samma rekommendation lämnades också i granskningen av hanteringen av Göteborgs Stads konst 2021, den uppföljande granskningen redovisas på sidorna 22–23.

7.3.2 Iakttagelser

Granskningen visar att:

- inrapporterat material är korrekt
- nämnden har följt de bokslutsanvisningar och riktlinjer som Göteborgs Stad gett ut
- inga förhållanden som kan skada förtroendet för verksamheten har uppmärksammats.

Som tidigare nämnt vid granskning av delårsbokslutet ska donationer av konst i samband med donationstillfället värderas och tas upp i resultat- och balansräkningen om intäktskriterierna i RKR R2 Intäkter är uppfyllda. Nämnden redovisar för närvarande, i enlighet med instruktioner från stadsledningskontoret, ingen inköpt konst som tillgångar i balansräkningen. Enligt uppgift har nämnden historiskt erhållit flertalet donationer av konstföremål till ett högt värde. Vi har inte av nämnden kunnat erhålla en sammanställning eller motsvarande bedömning över den donerade konstens värde varför vi inte heller kan uttala oss om den historiska hanteringen väsentligt påverkar nämndens ställning. Inga väsentliga avvikelser i övrigt förekommer.

8 Uppföljning av tidigare granskning

Ibland resulterar våra granskningar i att revisorerna lämnar rekommendationer och/eller kritik. När detta händer följer vi oftast upp detta nästkommande år. Nedan redogör vi för den uppföljning som vi har genomfört i år.

8.1 Uppföljning av delegationsbeslut

Stadsrevisionen granskade år 2021 hantering av delegationsbeslut. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till nämnden:

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka rutinerna för hantering och återrapporering av delegationsbeslut.

Vi har i år följt upp denna genom att ta del av nämndens yttrande till stadsrevisionen som inkom den 7 juni 2022. Vi har också haft löpande dialog med förvaltningen om hur arbetet med rekommendationen har fortgått under året.

8.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen kvarstår då arbetet ännu inte är slutfört.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka rutinerna för hantering och återrapporering av delegationsbeslut.

8.1.2 Iakttagelser

Av nämndens yttrande framkommer att förvaltningen kommer att se över mall och rutinbeskrivning för delegationsbeslut samt genomföra riktade informationsinsatser till chefer och handläggare. Förvaltningen kommer inom ramen för intern kontroll också genomföra systematiska stickprovskontroller av delegationsbeslut.

Vid avstämning med förvaltningen framkommer att ett arbete kvarstår för att stärka rutinerna för hantering och återrapportering av delegationsbeslut. Översyn av mall och rutinbeskrivning samt utbildningsinsatser kommer att genomföras under 2023. Under innevarande år har förvaltningen genomfört stickprovskontroller av delegationsbeslut inom ramen för intern kontroll.

8.2 Uppföljning av stadens konst

Stadsrevisionen granskade år 2021 hanteringen av Göteborgs Stads konst. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till nämnden:

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas för att säkerställa en redovisning i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Vi har i år följt upp denna genom att ta del av nämndens yttrande till stadsrevisionen som inkom den 7 juni 2022. Vi har också haft löpande dialog med förvaltningen om hur arbetet med rekommendationen har fortgått under året.

8.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att rekommendationen kvarstår då arbetet ännu inte är slutfört.

Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas för att säkerställa en redovisning i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

8.2.2 Iakttagelser

Hur nämnden kommer att hantera stadsrevisionens rekommendation framkommer av nämnden yttrande, vilket sammanfattas nedan.

Av nämndens yttrande framkommer att kulturförvaltningen bedömer att en utredning av hur stadens konst värderas kommer att kräva personella resurser som gör att andra arbetsuppgifter behöver prioriteras ner. Därtill kommer utredningen kräva att stadsledningskontoret involveras då den rutin som rekommendationen tar sikte på är staden-gemensam. En förändring i hur nämnden

värderar konsten kommer även ha en tydlig påverkan på bland annat stadens redovisningsrutiner, kommunkoncernens balansräkning samt på hur andra förvaltningar och bolag i staden hanterar sin konst.

Vidare framkommer att i det fall en utredning visar att nämnden ska värdera all konst och alla konstföremål till historiskt anskaffningsvärde så kommer den ekonomiska påverkan sannolikt bli omfattande. Den kompetens som krävs för att göra sådana värderingar besitter inte förvaltningen vilket gör att det kommer att krävas upphandling av externa tjänster. Exakt hur omfattande det arbetet blir är svårt att svara på innan utredningen är klar. Stadens museisamlingar inrymmer cirka 1,2 miljoner objekt som nämnden ansvarar för och insatsen blir med all sannolikhet betydande.

Slutligen framkommer av yttrandet att kulturförvaltningen kommer att fortsätta bereda ärendet. Nästa steg är ett möte med stadsledningskontorets koncernredovisningsavdelning för att få deras syn på frågan och hur den bäst kan hanteras. Först därefter bedömer kulturförvaltningen att det är möjligt att planera hur ett utredningsdirektiv ska formuleras. Utifrån arbetsbelastningen för nyckelpersoner och de prioriteringar som råder inom förvaltningen kommer en utredning med all sannolikhet inte att kunna färdigställas under 2022.

Vid avstämning med förvaltningen framkommer att ett arbete kvarstår för att utreda hur nämndens konstinnehav ska värderas.

9 Stadsrevisionens uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Revisorerna är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige. I Göteborg är de totalt 22. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag, och därigenom indirekt också för medborgarna.

Revisorerna prövar årligen om ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna fullgör sina uppdrag. Revisorerna uttalar sig årligen om nämndledamöternas ansvar i en revisionsberättelse som lämnas till kommunfullmäktige. Utöver revisionsberättelsen upprättar revisorerna även revisionsredogörelser, en för varje nämnd. I revisionsredogörelsen sammanfattas all granskning som revisorerna har genomfört i nämnden under året.

Bland de valda revisorerna utser kommunfullmäktige även lekmannarevisorer. Dessa har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses två lekmannarevisorer för varje bolag.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera nämnder och bolag. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar all den granskning som har gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

10 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen